

діяльності транспорту. Так, Директива Євросоюзу 13/2001 передбачає такі нові положення щодо країн Євросоюзу: 1) кожна країна-член ЄС повинна створити адміністрацію, яка відповідальна за видачу ліцензій та виконання вимог директиви, причому ця адміністрація не може займатись перевезеннями; 2) ліцензії на право перевезень діють на території усіх країн-членів ЄС; 3) додатковою умовою для залізничних підприємств є виконання положень законів країн ЄС, узгоджених із законодавством ЄС [1, с. 28-29].

Україна, як відомо, прагне до вступу до Євросоюзу. Наявність Директиви 13/2001 свідчить про необхідність нормативного врегулювання стратегічних напрямків державного регулювання транспортної системи.

Необхідність вдосконалення державного регулювання транспортної системи України в умовах ринкової економіки обумовлена, насамперед, інфраструктурним характером транспорту, його тісним взаємозв'язком із усіма галузями економіки та соціальної сфери. Транспортний фактор значною мірою визначає обороноздатність України, її національну безпеку. Для України, навіть на фазі розвинених ринкових відносин будуть існувати сектори ринку транспортних послуг, в яких конкуренція неможлива внаслідок природної монополії та технологічних особливостей перевезення пасажирів і вантажів. Держава, надаючи право окремим підприємствам на монопольне обслуговування відповідного сектору ринку транспортних послуг, залишає за собою функцію контролю якості обслуговування, вірності застосування тарифів, безпеки руху транспортних засобів та окремих інших сторін діяльності різних видів транспорту (наприклад, ліцензування, патентування тощо) [2, с. 69].

Державне регулювання об'єктивно необхідне для забезпечення єдності вимог до норм і правил проектування та будівництва транспортних комунікацій, стандартів екологічного впливу транспортних засобів, для врахування національних інтересів при виконанні міжнародних перевезень, забезпечення національної безпеки. Серед сфер суспільних відносин, які складають об'єкт державного регулювання, можна виділити наступні.

1. Організація ринку транспортних послуг, що передбачає нормативне закріплення прав та обов'язків підприємств транспорту, які функціонують у різних секторах ринку транспортних послуг; врегулювання питання про конкуренцію на ринку транспортних послуг, що передбачає встановлення певного порядку допуску підприємств на ринок транспортних послуг та контролю за їх діяльністю; вдосконалення системи ліцензування відповідно до нових правил конкуренції.

2. Регулювання тарифів, яке розглядається не тільки як регулятор галузевої норми прибутку, але фактор загального економічного зростання, гармонізації соціальної сфери.

3. Податкове, фінансово-кредитне та інвестиційне регулювання діяльності транспорту. Механізм податкового та фінансово-кредитного регулювання діє на засадах закономірностей, притаманних економіці в цілому.

4. Дотування із коштів Державного бюджету, місцевих бюджетів діяльності збиткових, але соціально значимих видів транспорту (таке може здійснюватись, наприклад, щодо міськелектротранспорту).

5. Реінтегрування транспортної системи України до транспортної мережі країн СНД, інтеграція транспортної системи України до транспортної системи Європейського Союзу. Основи механізму реінтегрування були закладені у 1992 році створенням Ради по залізничному транспорту та Координаційної транспортної наради (КТН) держав – учасників СНД.

Література:

1. Мостовой М.В. Интеграция транспортного комплекса Украины в мировую транспортную систему // Залізничний транспорт України.– 2003.– № 6.– 124 с.

2. Волынский Г. Государственное регулирование рыночной экономики // Экономика Украины.– 1996.– № 11.– С. 69-76.

УДК 346.7:606:63(043.2)

Абрамова М.В.,
студентка,

факультет екологічної безпеки,
Національний авіаційний університет, м. Київ

Бортник Я.А.,
студентка,

факультет екологічної безпеки,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н.Б., д.с.н., професор

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ БІОТЕХНОЛОГІЙ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Біотехнології використовуються у сільському господарстві з давніх часів. Найдавнішими з них є: виробництво хліба з використанням дріжджів, виробництво вина, сиру та кисломолочних продуктів, квасу, пива,

обробка шкіри, рослинних волокон тощо. Самі по собі біотехнології у сільському господарстві не викликали б жодної тривоги, якби вони не розвинулися до тієї міри, коли йдеться про клонування тварин і трансгенні сорти рослин. На Заході у сільському господарстві дедалі частіше застосовуються технології генної інженерії, вплив яких на здоров'я людей ще недостатньо вивчений. Вітчизняне законодавство навіть обмежує імпорт американської та європейської яловичини внаслідок масового захворювання на сказ закордонної худоби, вирощуваної із застосуванням біотехнологій. Банани, що продаються на українському ринку, є нічим іншим як транс'єнним сортом рослин. Застосування подібних технологій викликає все більший опір у світі і стає предметом правового регулювання в Україні.

Хоча законодавство в галузі біотехнологій розвинене в Україні ще недостатньо, проте вже зараз можна дати відповідь на питання: чи дозволено клонування тварин в Україні, а також застосування технологій генної інженерії? Відповідно до ст. 51 Закону України від 13 грудня 2001 р. "Про тваринний світ", створення нових штамів мікроорганізмів, біологічно активних речовин, виведення генетично змінених організмів, виробництво інших продуктів біотехнології здійснюється лише в установленому порядку і за наявності позитивних висновків державної екологічної експертизи. Використання зазначених організмів і речовин за відсутності таких висновків забороняється. Отже, за загальним правилом, клонування тварин в Україні чи застосування технологій генної інженерії до тварин без позитивного висновку державної екологічної експертизи, що здійснюється згідно з вимогами Закону України від 9 лютого 1995 р. "Про екологічну експертизу", забороняється. Такі експерименти в Україні можуть бути дозволені лише в разі отримання позитивного висновку державної екологічної експертизи.

Слід додати, що, відповідно до ст. 11 Закону України від 24 лютого 1994 р. "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", продукція, напівфабрикати, речовини, матеріали та небезпечні чинники, використання, передача або збут яких може завдати шкоди здоров'ю людей (в тому числі й продукти біотехнології) підлягають обов'язковій санітарно-епідеміологічній експертизі, що здійснюється органами державної санітарно-епідеміологічної служби. На підставі ст. 9 цього самого Закону продукти біотехнології підлягають обов'язковій гігієнічній регламентації та державній реєстрації відповідно до Положення про гігієнічну регламентацію та державну реєстрацію небезпечних чинників, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 р. № 420. Гігієнічна регламентація

проводиться Комітетом з питань гігієнічного регламентування МОЗ і полягає в розробці спеціальних екологічних нормативів та інструкцій про поводження з продуктами біотехнології. Державна реєстрація останніх є умовою для видачі дозволу органами МОЗ на їх виробництво.

Згідно зі ст. 25 Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", при застосуванні продуктів біотехнології належить дотримуватися санітарних норм. Виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення продуктів біотехнології здійснюється з дозволу Мінприроди, згідно з Порядком одержання дозволу на виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізацію отруйних речовин, у тому числі продуктів біотехнології та інших біологічних агентів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 червня 1995 р. № 440. До продуктів біотехнології, на які поширюється дія цього Порядку, належать штами мікроорганізмів, а також білково-вітамінні концентрати, кормові дріжджі, кормові білки, харчові білкові добавки, антибіотики медичного й немедичного призначення, мікробні препарати для захисту рослин.

Незважаючи на істотні обмеження щодо застосування біотехнологій у сільському господарстві України, держава намагається не відставати у розвитку біотехнологій від провідних країн світу. Саме тому спільним наказом Мінагрополітики та Української академії аграрних наук від 24 жовтня 2001 р. № 318/92 затверджено Програму "Сільськогосподарська біотехнологія – 2001-2005 роки".

Таким чином, у зв'язку з актуалізацією питання біотехнологій у сільському господарстві та все частішим використанням їх у повсякденному житті, біотехнологія передбачає прискорений розвиток аграрного сектору генної та клітинної інженерії, зокрема, клонування тварин і рослин, виведення транс'єнних порід тварин і сортів рослин, генетично модифікованих організмів, тварин-біореакторів, захисних штамів мікроорганізмів тощо.

Література:

1. Административное право Украины: Учебник / За ред. Ю.П.Битяка.– Х.: Право, 2003.– 574 с.
2. Аграрне право України: Підручник / За ред. О.О.Погрібного.– К.: Істина, 2005.–448с.
3. Адміністративна діяльність. Частина особлива: Підручник / За заг. ред. О.М.Бандурки.– Х.: Вид-во Ун-та внутр.справ, "Еспада", 2000.– 368 с.